

Briuselis, 2016 m. lapkričio 4 d.
(OR. en)

13624/16

LIMITE

AUDIO 113
DIGIT 119
CONSOM 251
TELECOM 201
CODEC 1502
IA 103

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai

Komisijos dok. Nr.: 9479/16 AUDIO 68 DIGIT 55 CONSOM 121IA 28 CODEC 744 TELECOM 98

Dalykas: Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria, atsižvelgiant į kintančias rinkos realijas, iš dalies keičiama Direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su **audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų** teikimu, derinimo
– *Pažangos ataskaita*

I. ĮVADAS

1. Bendroji informacija

2016 m. gegužės 20 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria, atsižvelgiant į kintančias rinkos realijas, iš dalies keičiama Direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo¹.

¹ Dok. 9479/16 + ADD 1–4.

Dabartinė Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva buvo priimta 2007 m. ir kodifikuota 2010 m. Ji grindžiama kilmės šalies principu, kurį taikant sudaromos sąlygos laisvai teikti audiovizualinės žiniasklaidos paslaugas Europos Sąjungoje. Tuo pat metu ja tenkinami tam tikri bendri viešieji interesai, pavyzdžiui, kultūrų įvairovės, nepilnamečių apsaugos, vartotojų apsaugos ir žiniasklaidos laisvės interesai. Direktyva reglamentuojamos tiek linijinės (TV), tiek užsakomosios paslaugos, nors ir skirtingu mastu.

2. Komisijos pasiūlymas ir poveikio vertinimas

2016 m. birželio 8d. ir 20 d. Komisija pateikė Audiovizualinių klausimų darbo grupei pasiūlymą dėl pakeitimo kartu su poveikio vertinimu².

Komisijos pasiūlymo tikslas yra atnaujinti ir modernizuoti dabartinę audiovizualinio sektoriaus reglamentavimo sistemą, nustatytą 2010 m. Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva, siekiant ją geriau pritaikyti skaitmeniniam amžiui, kuriam būdingi spartūs technologijų pokyčiai, naujų verslo modelių atsiradimas ir žiūrėjimo bei vartojimo įpročių kaita. Trumpai Komisijos pasiūlymu³ siekiama:

- užtikrinti nepilnamečių apsaugą ir vartotojų apsaugą, be kita ko, vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformų paslaugų atžvilgiu,
- supaprastinti taisykles, kuriomis reglamentuojamas kilmės šalies principas,
- padidinti TV paslaugų konkurencingumą geriau suderinant linijinėms ir užsakomosioms paslaugoms taikomas taisykles,
- spręsti medijų konvergencijos klausimą atnaujinant komerciniams audiovizualiniams pranešimams taikomas taisykles,
- užtikrinti tinkamą direktyvos įgyvendinimą suteikiant daugiau nepriklausomybės nacionalinėms reguliavimo institucijoms ir oficialiai įforminant esamo Europos nacionalinių reguliuotojų organo veiklą.

² Dok. 9479/16 ADD 1.

³ Daugiau informacijos apie Komisijos pasiūlymo turinį: žr. Audiovizualinių klausimų darbo grupės posėdžių rezultatus (dok. 10745/16).

Nagrinėdama poveikio vertinimą Audiovizualinių klausimų darbo grupė atsižvelgė į poveikio vertinimų nagrinėjimo Taryboje gairėse pateiktą orientacinį kontrolinį sąrašą⁴. Delegacijoms nekilo jokių esminių klausimų dėl Komisijos poveikio vertinimo. Kita vertus, delegacijų nuomone poveikio vertinime nebuvo (visapusiškai) išnagrinėti tam tikri klausimai. Jie minimi dok. 10745/16 III dalyje.

3. Kitos institucijos / organai

Su šiuo dokumentu susijusiam darbui vadovaujantis Europos Parlamento komitetas yra Kultūros ir švietimo komitetas. 2016 m. birželio 9 d. komitetas paskyrė pranešėjas Sabine Verheyen (DE, PPE) ir Petra Kammerevert (DE, S&D). Balsavimas komitete numatytas 2017 m. sausio mėn. pabaigoje.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas pateikė nuomonę 2016 m. spalio 19 d.

II. DARBO TARYBOJE PADĖTIS

Slovakijos pirmininkavimo metu Audiovizualinių klausimų darbo grupė išnagrinėjo Komisijos pasiūlymą keliuose posėdžiuose, kurie įvyko 2016 m. liepos – spalio mėn.

Liepos 4 d. ir 15 d. delegacijos pareiškė bendro pobūdžio pastabas dėl Komisijos pasiūlymo, vėliau skyriai buvo nagrinėjami atskirai⁵.

2016 m. rugsėjo 1, 12 bei 26 d. ir spalio 3 bei 28 d. posėdžiuose Audiovizualinių klausimų darbo grupė išsamiai nagrinėjo Komisijos tekstą analizuodama kiekvieną pakeistą nuostatą atskirai⁶.

Kelios delegacijos laikosi bendrų ir konkrečių tikrinimo išlygų dėl Komisijos pasiūlymo.

⁴ Dok. 9790/16 + COR 1.

⁵ Išsami informacija apie šiuose posėdžiuose įvykusias diskusijas pateikiama dok. 11361/16.

⁶ Išsamios delegacijų pastabos pateikiamos dok. 13934/16.

III. PAGRINDINĖS DELEGACIJŲ PASTABOS

Delegacijų pastabas galima suskirstyti pagal šiuos pagrindinius klausimus:

1. Taikymo srities išplėtimas

a) **Vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformos paslaugos. 1 straipsnio 1 dalies aa punktas, 28a straipsnis**

Siekiant reaguoti į tai, jog internete daugėja žalingo turinio ir neapykantą kurstančių kalbų, Komisija siūlo išplėsti Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos taikymo sritį įtraukiant į ją vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformos paslaugas. Tai daroma sukuriant atskirą paslaugų kategoriją, kuriai taikomos atskiros taisyklės. Įtrauktinos vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformos yra tos, kurias teikiant pagrindinis tikslas yra teikti programas ir vartotojų sukurtą vaizdo medžiagą, kai saugomas didelis kiekis tokio turinio ir kai šių paslaugų teikėjai neturi redakcinės atsakomybės saugomo turinio atžvilgiu, tačiau tuo pat metu nustato jo organizavimą. Dėl šios priežasties Komisija siūlo įpareigoti valstybes nares užtikrinti, kad teikiant vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformų paslaugas būtų imamasi tam tikrų tinkamų priemonių, skirtų apsaugoti nepilnamečius nuo žalingo turinio, o visus piliečius – nuo smurto ar neapykantos kurstymo.

Valstybių narių reakcija buvo nevienoda. Pirmiausia todėl, kad joms nebuvo aišku, kokios konkrečiai paslaugos įtrauktos į vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformos paslaugų **apibrėžtį** (1 straipsnis). Šiuo atžvilgiu keletas valstybių narių laikėsi nuomonės, kad kai kurios vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformų paslaugų apibrėžties dalys, pavyzdžiui, pagrindinis tikslas ir nuo paslaugos atsiejama dalis⁷, yra pernelyg ribojančios, kadangi tokiu būdu galėtų būti sudaromos sąlygos neįtraukti su socialinių tinklų paslaugomis susijusio vaizdo turinio. Komisija patvirtino, kad socialinių tinklų paslaugos, kaip jos suprantamos šiandien, t. y., jei jos neskirtos visuomenei ir jei jų pagrindinis tikslas nėra teikti audiovizualinį turinį, nėra įtrauktos, nebent šie socialiniai tinklai teikia paslaugą, kuri atitinka vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformos paslaugų apibrėžtį⁸. Antra, buvo pareikštas susirūpinimas dėl Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvoje nustatytų prievolių vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformos paslaugų teikėjams (naujas 28a straipsnis) ir Elektroninės komercijos direktyvoje⁹ nustatytų šių teikėjų atsakomybės apribojimų suderinamumo. Komisija patikino delegacijas, kad abi priemonės yra visapusiškai suderinamos, kadangi pasiūlymu iš dalies keisti Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvą nenustatoma jokia turinio *ex-ante* kontrolė, tik reglamentuojamas turinio organizavimo būdas ir siekiama konkretaus tikslo – apsaugoti nepilnamečius nuo žalingo turinio, o visus piliečius – nuo neapykantą kurstančių kalbų.

⁷ Žr. toliau pateikiamą b punktą dėl formuluotės „nuo paslaugos atsiejamos dalies“.

⁸ Taip pat žr. Komisijos pasiūlymo 3 konstatuojamąją dalį.

⁹ Direktyva 2000/31/EB (Elektroninės komercijos direktyva).

Kai kurios delegacijos laikėsi nuomonės, kad **priemonės**, kurias valstybės narės gali nustatyti vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformų atžvilgiu (28a straipsnis), yra pernelyg griežtos. Vietoj to jos siūlė nepilnamečių ir piliečių apsaugos tikslų siekti ugdant gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis. Kai kurios kitos delegacijos pasiūlė papildyti šį sąrašą priemonėmis, kuriomis būtų užkirstas kelias įkelti anksčiau pašalintą turinį ir užtikrinti greitą pranešimų apie žalingą turinį tvarkymą. Komisija pabrėžė, kad valstybės narės gali iš šio sąrašo pasirinkti tas priemones, kurios, jų manymu, tinkamos tam tikromis aplinkybėmis. Tačiau jos negali priimti griežtesnių priemonių, nebent šios priemonės būtų suderinamos su Elektroninės komercijos direktyva, kadangi Komisija siūlo maksimalų suderinimą šių konkrečių paslaugų atžvilgiu. Kai kurios delegacijos tam prieštaravo. Be to, kai kurios kitos delegacijos abejojo šių priemonių įgyvendinimo bendro reglamentavimo nauda, jei valstybės narės negali viršyti to, kas siūloma. Komisija paaiškino, kad bendras reglamentavimas nėra privalomas ir gali būti naudingas siekiant išsamiau apibrėžti priemonių turinį.

b) Nuo paslaugos atsiejama dalis ir trumpi vaizdo įrašai (1 straipsnio 1 dalis)

Atsižvelgdama į Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-347/14 Komisija siūlo:

- išplėsti paslaugos apibrėžtį įtraukiant ir (audiovizualinę) dalį, kuri turinio ir formos atžvilgiu yra **atsiejama** nuo pagrindinės neaudiovizualinės veiklos¹⁰ (1 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktis ir 1 straipsnio 1 dalies aa punkto iii papunktis). Kai kurios delegacijos laikėsi nuomonės, kad ši apibrėžtis yra ribojanti, nes ją taikant į Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos taikymo sritį galėtų nepatekti į socialinius tinklus įkeliami vaizdo įrašai. Kelios delegacijos taip pat paprašė tiksliau paaiškinti, ką iš tiesų reiškia formuluotė „nuo paslaugos atsiejama dalis“;
- įtraukti „**trumpus vaizdo įrašus**“ į programos apibrėžtį (1 straipsnio 1 dalies b punktas). Kadangi nėra visiškai aišku, kas yra „trumpas“, kai kurios delegacijos siūlė išbraukti nuorodą į trukmę, tuo tarpu kai kurios kitos prašė išsamesnių gairių, kaip aiškinti šį terminą.

¹⁰ Pvz., atskira internetinio laikraščio vaizdo įrašo dalis.

2. Vienodų sąlygų tarp linijinių ir užsakomųjų paslaugų sudarymas

Komisijos pasiūlymu siekiama sudaryti vienodesnes linijinių bei užsakomųjų paslaugų teikimo sąlygas ir kartu užtikrinti nuoseklų apsaugos lygį teikiant visas šias paslaugas. Tai ypač taikoma Europos kūrinių populiarinimui, vartotojų apsaugai, nepilnamečių apsaugai ir apsaugai nuo neapykantą kurstančių kalbų (jeigu taisyklės bus pradėta taikyti ir vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformoms) ir leidimo nukrypti nuo kilmės šalies principo procedūrai. Tačiau kai kurių delegacijų Komisijos požiūris, kuriame paliekama diferencijuojanti linijinių ir užsakomųjų paslaugų reglamentavimo sistema, netenkino ir jos vietoj to pageidavo, kad taisyklės būtų labiau suderintos. Be to, keletas delegacijų pageidavo, kad vienodesnės sąlygos taip pat būtų užtikrintos vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformų atžvilgiu tokiose srityse kaip komerciniai pranešimai.

a) Europos kūrinių populiarinimas (13 straipsnis)

Komisija siūlo griežtinti užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikėjų įpareigojimus, susijusius su Europos kūrinių populiarinimu, dviem būdais:

- i. valstybės narės privalo užtikrinti, kad jų jurisdikcijoje užsakomųjų paslaugų teikėjai bent 20 proc. savo katalogų sudarytų iš Europos kūrinių ir užtikrintų tų kūrinių pastebimumą (matomumą). Valstybių narių nuomonės dėl **kvotų** labai skyrėsi: viena grupė prieštaravo tam, kad būtų nustatyta privaloma 20 proc. dalis, kita grupė tam pritare, o kai kurios delegacijos netgi siūlė nustatyti didesnę dalį. Kai kurios valstybės narės pageidavo turėti galimybę nustatyti kvotas ir ne jų jurisdikcijoje esantiems paslaugų teikėjams. Kai kurios delegacijos prašė paaiškinti, ką reiškia terminas „**pastebimumas**“ ir kaip jį įgyvendinti.

- ii. Valstybė narė gali reikalauti, kad jų teritorijoje įsisteigę užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikėjai mokėtų **finansinį įnašą** (rinkliavą), tai būtų taikoma ir kitose valstybėse narėse įsisteigusiems paslaugų teikėjams, jeigu jie orientuojasi į jos auditoriją¹¹. Dalis valstybių narių prieštaravo šiam pasiūlymui, remdamasi tuo, kad jis pažeidžia kilmės šalies principą, o kita dalis valstybių narių vertino jį palankiai. Be to, daug delegacijų pageidautų, kad ši galimybė būtų taikoma ir linijinių paslaugų teikėjų atžvilgiu. Pagal Komisijos aiškinimą šia nuostata neatleidžiama nuo kilmės šalies principo taikymo, ja veikiau paaiškinama, kad finansiniai įnašai yra panašūs į mokesčius, todėl juos ir toliau turėtų nustatyti valstybės narės su sąlyga, kad jie neprieštarauja ES teisei, visų pirma valstybės pagalbos taisyklėms¹².

b) Komerciniai pranešimai (9, 10, 11, 20, 23 straipsniai)

Komisija siūlo lankstesnes TV reklamai taikomas kiekybines taisykles ir lankstesnes su rėmimu ir prekių rodymu susijusias taisykles, kurios būtų taikomos linijinėms ir užsakomosioms paslaugoms. Tikslas – sustiprinti transliuotojų pajėgumus investuoti į originalaus turinio gamybą ir taip užtikrinti didesnę jų konkurencingumą atsižvelgiant į tai, kad reklamos pajamos perkeliamos į interneto aplinką.

- i. Delegacijų nuomonės labai skyrėsi dėl Komisijos pasiūlymo pakeisti kiekybines taisykles (t. y. limitą ir dažnumą), susijusias su **TV reklama**. Dalis delegacijų palankiai vertino Komisijos pasiūlymą sumažinti reklamos pertraukų **dažnumą** nuo 30 iki 20 minučių, o kita dalis delegacijų tam prieštaravo (20 straipsnio 2 dalis). Kalbant apie pasiūlymą pakeisti 20 % reklamos **limito** skaičiavimą atskaitos tašku vietoj valandos pasirenkant dieną (nuo 7.00 iki 23.00), dalis delegacijų šiam pakeitimui pritarė, o kita dalis prieštaravo, nurodydama neigiamą poveikį žiūrovui, ypač geriausiu transliavimo laiku, ir pareikšdama abejones dėl vidutinės trukmės ir ilgalaikio teigiamo poveikio transliuotojų pajamoms (23 straipsnis).

¹¹ Komisijos pasiūlymo 23 konstatuojamojoje dalyje nurodoma, kokiais rodikliais valstybės narės gali naudotis, kad nustatytų, ar užsakomąja paslauga orientuojamasi į jų teritoriją.

¹² Tai išplaukia iš 2016 m. rugsėjo 1 d. Komisijos sprendimo dėl valstybės pagalbos sistemos (C(2016) 5551 final).

Be to, kai kurios valstybės atkreipė dėmesį į tai, kad TV reklamos taisyklių sušvelninimas turėtų būti siejamas su prekių rodymo ir rėmimo taisyklių sušvelninimu, pranešimų apie rėmimą neįsiskaičiuojant į reklamos limitą, o bendras rezultatas gali būti tai, kad žiūrovams tektų matyti daug didesnę kiekį komercinių pranešimų.

Reaguodama į šiuos susirūpinimą keliančius klausimus, Komisija pabrėžė, kad atsižvelgiant į esamų žiniasklaidos paslaugų įvairovę, į tai, kad kai kurios iš jų visai neskelbia reklamos, ir į didelę konkurenciją audiovizualinių paslaugų rinkoje, TV paslaugas teikiant skelbiamos reklamos kiekis rinkos bus savaime sureguliuotas.

- ii. Nuostatų dėl **rėmimo** (10 straipsnis) ir **produktų rodymo** (11 straipsnis) atžvilgiu daug delegacijų prieštaravo Komisijos pasiūlymui leisti pranešimuose apie rėmimą naudoti „specialias reklamines nuorodas“, rodyti prekes ir jas rodyti nepagrįstai didinant jų pastebimumą. Šios delegacijos teigė, kad siūlomais pakeitimais pirmiausiai panaikinama riba tarp šių komercinių pranešimų ir TV reklamos, be to, jie galėtų neigiamai paveikti žiniasklaidos paslaugų teikėjo atsakomybę ir redakcinę nepriklausomybę. Kai kurios delegacijos prieštaravo tokiam požiūriui į produktų rodymą pokyčiui: nuo draudimo iki leidimo.

Komisija lankstų požiūrį į rėmimą ir prekių rodymą pateisino poreikiu reaguoti į šiandienines realijas ir paskatinti naudojimąsi tokiomis komercinių pranešimų formomis, kad būtų visapusiškai išnaudotas šių pranešimų potencialas.

iii. Daug delegacijų pageidavo, kad **kokybės standartai**¹³ (9 straipsnis) būtų pradėti taikyti ir vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformoms. Kai kurios delegacijos pageidavo, kad alkoholio reklamos atžvilgiu linijinėms ir užsakomosioms paslaugoms būtų sudarytos vienodesnės sąlygos. Šiuo atžvilgiu jos pasiūlė išplėsti šiuo metu TV taikomų atskirų griežtesnių taisyklių (22 straipsnis) taikymą ir užsakomosioms paslaugoms. Komisija pabrėžė, kad pasiūlymu sustiprinama nepilnamečių apsauga nuo netinkamų komercinių pranešimų apie alkoholį ir daug riebalų, druskos ir cukraus turintį maistą¹⁴ skatinant nacionalinių elgesio kodeksų, o prireikus ir ES elgesio kodeksų rengimą.

c) Nepilnamečių apsauga (12 straipsnis)

Iš esmės delegacijos palankiai vertino Komisijos pasiūlymą visiškai suderinti taisykles, kuriomis siekiama teikiant linijines ir užsakomąsias paslaugas užtikrinti nepilnamečių apsaugą, tačiau kai kurios delegacijos pageidavo, kad šių taisyklių taikymas būtų išplėstas ir vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformoms. Be to, daug delegacijų teigė, kad siekiant užtikrinti nepilnamečių apsaugą svarbu akcentuoti gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis vaidmenį.

3. Kilmės šalies principo ir jurisdikcijos veikimo tobulinimas

Kilmės šalies principas yra Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos pagrindas, nes pagal jį žiniasklaidos paslaugų teikėjui taikomas tik vienas taisyklių rinkinys, t. y. valstybės narės, kurioje jis yra įsisteigęs, taisyklės. Todėl paslaugų teikėjas gali laisvai teikti paslaugas Europos Sąjungoje, kadangi kitos valstybės narės privalo užtikrinti paslaugų priėmimo laisvę ir negali savo teritorijoje riboti paslaugų retransliavimo, išskyrus konkrečius atvejus. Komisija siūlo toliau taikyti kilmės šalies principą, taikant jį ir vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformoms (nors tam būtų taikomas ir specifinis jurisdikcijos nustatymo mechanizmas), ir sustiprinti jį iš esmės supaprastinant jurisdikcijos valstybės narės nustatymą ir patobulinant bendradarbiavimo mechanizmus. Iš esmės valstybės narės pritarė kilmės valstybės principui, nors kai kurios valstybės narės vertino jį gana atsargiai.

¹³ Kokybės taisyklėmis numatoma, pavyzdžiui, kad komerciniai pranešimai turi būti atpažįstami, juose negalima naudoti pasąmonę veikiančių technologijų, jais turi būti gerbiamas žmogaus orumas, neturi būti aiškiai rodomos cigaretės bei vaistai ir nepilnamečiai turi būti saugomi nuo alkoholio ir daug riebalų, druskos ir cukraus turinčio maisto.

¹⁴ *Angl.* HFSS (High in fat, salt and sugar).

a) Griežtesnės priemonės ir procedūra apėjimo atveju (4 straipsnis)

Keletas delegacijų atkreipė dėmesį į kilmės šalies principo trūkumus, visų pirma tais atvejais, kai valstybė narė nusprendžia taikyti **griežtesnes priemones** nei išdėstyta direktyvoje – ji grindžiama minimaliu suderinimu, – ir tuo atveju, jeigu žiniasklaidos paslaugų teikėjas nusprendžia įsisteigti kitoje valstybėje narėje, taikančioje ne tokias griežtas reguliavimo priemones, tačiau orientuoja savo programas į pirmąją valstybę narę. Šiuo atžvilgiu keletas valstybių narių nurodė, jog sunku užtikrinti, kad tokie paslaugų teikėjai laikytųsi griežtesnių taisyklių, taikomų, pavyzdžiui, nepilnamečių apsaugos ar komercinių pranešimų srityse. Kai kurios iš šių delegacijų kaip galimą sprendimą pasiūlė „nukrypti“ nuo kilmės šalies principo, kaip siūlo Komisija Europos kūrinių populiarinimo atžvilgiu (žr. 2 dalies a punktą)

Direktyvoje numatoma procedūra, kuria valstybėms narėms leidžiama imtis veiksmų, kai transliuotojas įsisteigia kitoje valstybėje narėje tik tam, kad išvengtų pirmosios valstybės narės taikomų griežtesnių taisyklių. Tačiau kai kurios delegacijos pabrėžė, kad ši vadinamoji **procedūra apėjimo atveju** šiuo metu nėra veiksminga dėl savo sudėtingumo ir kad Komisijos pasiūlymu jos taikymas nepalengvinamas. Komisija nurodė, kad procedūra apėjimo atveju riboja įsisteigimo laisvę, todėl griežtas ir ribojamasis jos taikymas yra pagrįstas. Kartu Komisija pripažino, kad iki šiol procedūra nepasinaudota. Atsižvelgiant į tai, kad procedūrą apėjimo atveju galima taikyti tik TV transliavimui, kai kurios delegacijos paprašė jos taikymą išplėsti ir užsakomosioms paslaugoms.

b) Leidimo nukrypti procedūra (3 straipsnis)

Delegacijos iš esmės pritarė tam, kad būtų supaprastinta procedūra, suteikianti valstybėms narėms galimybę tam tikromis konkrečiomis aplinkybėmis laikinai nukrypti nuo priėmimo laisvės nuostatos arba riboti audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų retransliavimą. Visų pirma, jos palankiai vertino tai, kad būtų sukurta linijinėms ir užsakomosioms paslaugoms bendra leidimo nukrypti procedūra, numatyti nauji leidimo nukrypti pagrindai ir galimybė naudotis skubos tvarka nepriklausomai nuo paslaugos rūšies.

Tačiau kai kurios delegacijos atkreipė dėmesį į skirtumą tarp sąlygų, kurios turi būti įvykdytos linijinių ir užsakomųjų paslaugų atveju. TV transliavimo atveju, ir kitaip nei užsakomųjų paslaugų atveju, pažeidimas turi būti daromas nebe pirmą kartą (kartotinis). Komisija paaiškino, kad šis skirtumas išliko, nes interneto aplinkoje sudėtingiau nustatyti, kada buvo padarytas pažeidimas.

Kai kurios delegacijos pasisakė prieš terminų Komisijos sprendimui priimti pratęsimą. Komisija ilgesnius terminus grindė tuo, kad reikia kartu atsižvelgti į sprendimų, kuriais apribojama paslaugų teikimo laisvė, sudėtingumą ir Komisijos vidaus privalomus terminus.

c) Jurisdikcijos nustatymo kriterijai (2 straipsnio 3 dalis)

Kelių delegacijų manymu, siūlomas pakeitimas dėl to, kaip nustatyti, kuri valstybė narė turi jurisdikciją žiniasklaidos paslaugų teikėjo atžvilgiu, yra tik neesminio pobūdžio. Kai kurios iš jų nurodė, kad turėjo būti išnagrinėti alternatyvūs kriterijai, siekiant spręsti tokius klausimus kaip į tam tikrą auditoriją orientuotas transliavimas.

Kelios delegacijos buvo prieš siūlomą kriterijaus, susijusio su darbuotojais, formuluotės keitimą iš „žymi darbuotojų dalis“ į „dauguma darbuotojų“. Jos nurodė, kad tokiam kriterijui trūksta stabilumo, nes darbuotojų skaičius įprastai svyruoja, arba pageidavo daugiau aiškumo dėl to, kokios kategorijos darbuotojai būtų įskaičiuojami į daugumą darbuotojų. Komisija paaiškino, kad siekė supaprastinti šį gana sudėtingą kriterijų ir yra pasirengusi jį išsamiau aptarti su valstybėmis narėmis.

d) Bendri paslaugų sąrašai (2 straipsnio 5a dalis ir 28b straipsnio 2 dalis)

Siekiant užtikrinti skaidrumą ir tokiu būdu sudaryti palankesnes sąlygas Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvai įgyvendinti, Komisija siūlo sudaryti bendrus audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų (TV ir užsakomųjų) ir vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformų paslaugų sąrašus (duomenų bazę). Sąraše būtų nurodyta jurisdikcijos valstybė narė kiekvienos paslaugos atžvilgiu kartu su kriterijais, kuriais remiantis buvo priimtas sprendimas dėl jurisdikcijos. Delegacijos iš esmės palankiai įvertino tokį sąrašą, tačiau kelios iš jų išreiškė susirūpinimą dėl administracinės naštos ir finansinių išlaidų, kurių atsirastų rengiant ir nuolat atnaujinant tokį sąrašą.

**e) Jurisdikcija vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformų atveju
(28b straipsnio 1 dalis)**

Komisija kilmės šalies taisyklę siūlo taikyti ir vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformoms. Kadangi kai kurios iš šių platformų yra įsteigtos už ES ribų, tačiau daugeliu atvejų jos visgi turi sąsają (t. y., patronuojamąją įmonę ar patronuojančiąją įmonę) su ES, Komisija pasiūlė tokią sąsają Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos tikslais laikyti faktiniu įsisteigimu. Kai kurios delegacijos iškėlė klausimą dėl kilmės šalies taisyklės taikymo platformų atveju, o kai kurios kitos pabrėžė galimą palankesnio teisinio reglamentavimo ieškojimo praktiką, kuri galėtų atsirasti dėl siūlomo požiūrio. Kai kurios delegacijos pasiūlė taip pat įtraukti paslaugas, teikiamas už ES ribų įsteigtomis vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformomis. Apskritai buvo prašoma labiau patikslinti, kaip jurisdikcijos priskyrimas veiktų praktiškai. Komisija paaiškino, kad ji nusprendė taikyti kilmės šalies principą vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformoms siekdama užtikrinti, kad vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformos paslaugų teikėjams būtų taikomos vienos iš ES valstybių narių taisyklės, ir tuo pačiu metu išvengti jurisdikcijos dubliavimosi.

4. Priežiūros ir stebėjimo mechanizmai

**a) Bendras reguliavimas ir savireguliacijos ir ES elgesio kodeksai
(daugiausia 4 straipsnio 7 dalis)**

Nors galimybė naudotis **bendru reguliavimu ir savireguliacija** jau buvo numatyta 2010 m. Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvoje, Komisija ragina šios rūšies reguliavimą plačiau naudoti įvairiose direktyvos taikymo srityse, visų pirma turinio teikiamųjų terminų, taikomų žalingam turiniui (6a straipsnis), nepilnamečių apsaugos ir kovos su neapykantą kurstančiomis kalbomis vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformose (28a straipsnis) ir komercinių pranešimų, siekiant sumažinti nepilnamečių galimybę pamatyti maisto ir gėrimų, kuriuose yra daug riebalų, druskos ar cukrų, ir alkoholio reklamą (9 straipsnio 2 ir 3 dalys), atžvilgiu. Toks reguliavimas vykdomas pasitelkiant elgesio kodeksus, dėl kurių savanoriškai susitaria sektoriaus atstovai, NVO ir kiti suinteresuotieji subjektai, ir laikantis nacionalinio teisės aktų leidėjo (jei tai bendras reguliavimas) nustatytos sistemos.

Kilo daug klausimų dėl šių priemonių, nes nacionalinė praktika Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos įgyvendinimo srityje valstybėse narėse skiriasi. Daugelis valstybių narių nurodė, kad iš formuluotės neaišku, ar bendro reguliavimo ir savireguliacinio naudojimas yra privalomas. Komisija patvirtino, kad toks reguliavimas nėra privalomas ir turėtų būti laikomas papildančiu teisėkūros priemonėmis. Taip pat buvo iškeltas klausimas, kaip valstybė narė gali užtikrinti, kad nacionaliniu lygmeniu sutartų elgesio kodeksų laikytųsi kitose valstybėse narėse įsisteigę žiniasklaidos paslaugų teikėjai, kurių veikla orientuota į tos valstybės teritoriją. Be to, kelios delegacijos pasiūlė sujungti visas nuostatas dėl bendro reguliavimo ir savireguliacinio į vieną straipsnį, siekiant išvengti pasikartojimų ir suteikti daugiau aiškumo.

ES elgesio kodeksai yra savireguliacinio priemonė, jau naudojama ES lygmeniu, kuri dabar įtraukiama į Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvą. Daug delegacijų prašė daugiau informacijos apie tai, kaip tokie ES kodeksai bus rengiami ir kaip jie veiks, taip pat kaip bus užtikrinama, kad tų kodeksų būtų laikomasi ir būtų užtikrintas jų vykdymas. Taip pat dėl šių neaiškumų delegacijos apskritai atsargiau vertino ES kodeksų idėją, o kai kuriais atvejais jai ir prieštaravo. Komisija paaiškino, kad ES kodeksai yra savireguliacinio priemonė, todėl, kitaip nei nacionalinės teisėkūros arba bendro reguliavimo priemonės, jie nėra privalomi. Dėl šios priežasties jie turėtų būti laikomi veikiau išimtinė priemonė ir bet kuriuo atveju – priemonė, papildančia nacionalinius kodeksus.

b) Nacionalinių reguliuotojų nepriklausomumas (30 straipsnis)

Valstybės narės apskritai pritarė idėjai, kad reikėtų stiprinti nacionalinių reguliuotojų nepriklausomumą. Tačiau daug delegacijų laikėsi nuomonės, kad reikalavimai yra pernelyg išsamūs, ir pageidautų, kad tekste būtų išdėstyti tik pagrindiniai principai. Komisija savo pasiūlymą gynė ir paaiškino, kad nepriklausomi reguliuotojai būtini siekiant užtikrinti tinkamą direktyvos įgyvendinimą ir kad, siekiant užtikrinti, kad visi ES reguliuotojai būtų nepriklausomi, būtina nustatyti išsamius reikalavimus dėl nepriklausomumo.

c) ERGA (daugiausia 30a straipsnis)

Komisija siūlo oficialiai įforminti Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų grupės (ERGA), kuri šiuo metu veikia kaip Komisijos ekspertų grupė¹⁵, veiklą. Kadangi Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva yra pagrįsta minimaliu suderinimu (išskyrus siūlomą vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformų reglamentavimą), turint omenyje didesnę dėmesį bendro reguliavimo ir savireguliacijos priemonėms, Komisija siekia didesnio suderinimo direktyvą įgyvendinant visoje ES.

Kelios valstybės narės pritarė Komisijos pasiūlymui, tačiau daug valstybių narių laikėsi gana atsargios pozicijos ERGA atžvilgiu, o kai kurios tam prieštaravo. Joms susirūpinimą labiausiai kėlė tai, kad ERGA uždaviniai ir kompetencijos sritys dubliuojasi su ryšių komiteto (29 straipsnis), kurį sudaro valstybių narių atstovai ir kuris padeda Komisijai įgyvendinti šią direktyvą, uždaviniais ir kompetencijos sritimis. Šiuo atžvilgiu daug delegacijų paprašė aiškiai atskirti ryšių komitetą ir ERGA, ERGA vaidmenį apribojant techninių konsultacijų teikimu ir keitimosi geriausios praktikos pavyzdžiais platforma. Kelios delegacijos nurodė, kad visame tekste yra pernelyg daug nuorodų į ERGA, ir pasiūlė jų skaičių sumažinti ir (arba) iš naujo subalansuoti ryšių komiteto nauda.

5. Kiti klausimai

Kaip vieną iš bendrų klausimų, delegacijos paprašė paaiškinti nemažai Komisijos pasiūlyme vartojamų terminų ir sąvokų, kaip antai, visų pirma: „didelio kiekio“ turinio saugojimas vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformoje (1 straipsnio aa punkto i papunktis), „redakciniai sprendimai“ (2 straipsnio 3 dalies b punktas), „visuomenės saugumas“ (3 straipsnio 2 dalies b punktas), „teisė į gynybą“ (3 straipsnio 3 dalies e punktas), paslaugų teikėjai, kurių „apyvarta maža“ ir „auditorija maža“ (13 straipsnio 5 dalis), „patronuojančioji įmonė“ ir „patronuojamoji įmonė“ (28b straipsnis) ir kt.

¹⁵ 2014 m. vasario 3 d. Komisijos sprendimas dėl ERGA įsteigimo.

Be pagrindinių klausimų, išdėstytų 1–4 punktuose, delegacijos taip pat iškėlė šiuos klausimus:

- **Prieinamumo reikalavimai (7 straipsnis)**

Komisija pasiūlė prieinamumo reikalavimus išbraukti iš Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos, atsižvelgiant į jos pasiūlymą reglamentuoti prieinamumą horizontalaus pobūdžio Europos prieinamumo akte¹⁶. Vis dėlto didelė dauguma delegacijų pageidavo, kad audiovizualinių paslaugų prieinamumo reikalavimai išliktų Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvoje. Tuo pačiu kai kurios iš šių delegacijų pasisakė už platesnio užmojo reikalavimus nei pateiktieji dabartiniame tekste ir Komisija tam pritarė.

- **Formuluotė „auditorijoje daug vaikų“ (9 ir 11 straipsniai)**

Daugeliui delegacijų susirūpinimą kėlė tai, kad formuluotė „programos vaikams“ pakeista į „programos, kurių auditorijoje daug vaikų“; jų nuomone, formuluotė neaiški ir nekonkreči, dėl to ją taptų sudėtinga įgyvendinti. Komisija paaiškino, kad atsižvelgiant į besikeičiančius nepilnamečių žiūrėjimo įpročius šiuo pakeitimu buvo siekiama išplėsti dabartinę nepilnamečių apsaugą ir ją taikyti ne tik programų, kurios skirtos specialiai vaikams, atveju.

- **Smurto ir neapykantos kurstymas (daugiausia 6 ir 28a straipsniai)**

Kelios delegacijos nurodė neatitikimą tarp įvairių teksto dalių, kuriose pateikiami pagrindai, kuriais remiantis turinys laikomas kurstančiu smurtą ar neapykantą. Kai kurios delegacijos pageidavo kaip vieną iš pagrindų taip pat įtraukti terorizmo šlovinimą ir žmogaus orumo pažeidimą, tuo tarpu kelios kitos delegacijos pageidautų konkrečiai neapibrėžti jokio pagrindo. Komisija patvirtino, kad ta pati formuluotė, tinkamu mastu suderinta su 2008 m. Tarybos pamatiniame sprendime¹⁷ nustatytais sąvokų apibrėžtimis, turėtų būti vartojama visame tekste.

¹⁶ Dok. 14799/15.

¹⁷ 2008 m. lapkričio 28 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/913/TVR dėl kovos su tam tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis bei apraiškomis baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 328, 2008 12 6, p. 55).

- **Turinio teikiamieji terminai (6a straipsnis)**

Šiuo pasiūlymu nuostatos dėl nepilnamečių apsaugos papildomos nauja pareiga žiūrovams pateikti pakankamai informacijos apie žalingą turinio pobūdį naudojant „teikiamųjų terminų sistemą“ (pvz., piktogramomis). Daugelis delegacijų paprašė paaiškinti šią sąvoką. Kai kurios delegacijos prieštaravo turinio teikiamųjų terminų naudojimui, nes nacionalinė praktika šioje srityje skiriasi ir piktogramos nėra naudojamos visose valstybėse narėse. Kai kurios kitos delegacijos pareiškė abejonių dėl ES elgesio kodeksų naudojimo, o viena iš tų delegacijų pareiškė esanti prieš suderinimą ES lygmeniu. Komisija nurodė, kad ES kodeksas galėtų padėti išspręsti kai kurioms delegacijoms susirūpinimą keliantį klausimą, kad paslaugų, kurios orientuotos į jų teritoriją, tačiau jų teikėjas įsisteigęs ne jų teritorijoje, atveju turinys, kuris daro neigiamą poveikį jų žiūrovams, apibūdinamas ne tokiu pačiu būdu.
